

Broj: 02-05-23522-4/11
Sarajevo, 17.08.2011. godine

Na osnovu čl. 22. i 24. stav 4. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 24/03 - Prečišćeni tekst), te Programa rada JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ Sarajevo za 2011. godinu, Vlada Kantona Sarajevo, na **29. sjednici održanoj 17.08.2011. godine**, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Informacija o istraživanju tržišta rada na području Kantona Sarajevo u 2010. godini.
2. Informacija iz tačke 1. ovog Zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo informativno.

P R E M I J E R

Fikret Musić

Dostaviti:

1. Predsjedavajuća Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvu za rad, socijalnu politiku
raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo
5. JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo" – Sarajevo
(putem Ministarstva za rad, socijalnu politiku
raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo)
6. Evidencija
7. A r h i v a

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: premijer@ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

Broj: 13-04-34-22627/11
Sarajevo: 20.07.2011.godine

VLADA KANTONA SARAJEVO
- Ovdje -

(putem JU»Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo)

**Predmet: Mišljenje o Informaciji o istraživanju tržišta rada
u Kantonu Sarajevo u 2010.godini – dostavlja se**

Informacija o istraživanju tržišta rada u Kantonu Sarajevo u 2010.godini sačinjena je u skladu sa članom 13. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 41/01, 22/05 i 9/08) kojim je propisano da služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda za zapošljavanje u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada.

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku raseljena lica i izbjeglice je razmotrilo predmetnu informaciju, te je konstatiralo da uz istu nije priložen anketni upitnik po čijem konceptu je Informacija sačinjena odnosno trebala biti sačinjena.

Generalno gledajući mišljenja smo da je Informacija prezentovala relevantne podatke, te dala potrebne informacije o kretanjima na tržištu rada koje trebaju biti jedan od osnova za kreiranje obrazovne politike i ekonomskog razvoja Kantona Sarajevo u narednom periodu.

Mišljenja smo da se u dijelu Informacije «Ocjena stanja...» trebao dati osvrt na uočene pozitivne pokazatelje (anketa provedena krajem 2010.godine) kao što su izražene namjere anketiranih poslodavaca za novim zapošljavanjem u 2011.godini, što u suštini ukazuje na početak prestanka posljedica ekonomske krize i u Kantonu Sarajevo.

Nadalje, predložene mjere su iz okvira nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, te je stoga trebalo preciznije definisati način realizacije istih.

Pripremila: E.Demić

Dostaviti:

- naslovu
- ⊖ JU»Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo
- a/a

MINISTRICA

Velida Memić, dipl. pravnik

e-mail: radsocra@ks.gov.ba; www.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-089, Fax: + 387 (0) 33 562-090
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

hr

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

Javna ustanova "Služba za zapošljavanje
Kantona Sarajevo" - Sarajevo
S A R A J E V O

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO

Establishment with public attorney "Canton
Sarajevo employment agency" - Sarajevo
S A R A J E V O

INFORMACIJA
O ISTRAŽIVANJU TRŽIŠTA RADA NA PODRUČJU
KANTONA SARAJEVO U 2010. GODINI

Sarajevo, april/travanj 2011. godine

Sarajevo, Đoke Mazalića 3, web-stranica: www.juszzks.com.ba; e-mail adresa: juszzk@juz.ba
Tel: ++387 (33) 204-150, fax: 204-177, ISDN: 251-260; Matični broj: 42003046100
Poreski broj: 01079085; Žiro račun Raiffeisen bank d.d. BiH broj: 161000002746003

Certifikat br. 44 100 081869

Sadržaj:

UVOD.....	1
STRUKTURA TRŽIŠTA RADA U KANTONU SARAJEVO.....	1
NEZAPOSLENOST U KANTONU SARAJEVO.....	2
REZULTATI ANKETIRANJA.....	3
Pregled broja anketiranih poslodavaca po općinama.....	3
Pregled poslodavaca prema obliku vlasništva po općinama.....	4
Pregled poslodavaca prema vrsti organizacije po općinama.....	4
Pregled trendova poslovanja prema općinama.....	5
Pregled promjene broja zaposlenika u 2010. godini po općinama.....	5
Pregled razloga nedostatka zaposlenika određenih zanimanja.....	6
Pregled potreba za zapošljavanjem u 2011. godini prema stručnoj spremi po općinama.....	6
Pregled načina zapošljavanja novih radnika po općinama.....	7
Pregled očekivanog viška zaposlenika prema općinama.....	8
Pregled očekivanog viška zaposlenika prema zanimanjima.....	8
Pregleda načina rješavanja pojave viškova zaposlenika.....	9
Pregled zanimanja prema iskazanim potrebama poslodavca za upošljavanjem u 2011. godini.....	10
Pregled iskazanih potreba za novim vještinama zaposlenika po općinama.....	13
Vrste ostvarene saradnje za Službom za zapošljavanje po općinama.....	13
Mjerenje zadovoljstva korisnika usluga Službe za zapošljavanje po općinama.....	14
OCJENA STANJA TRŽIŠTA RADA U KANTONU SARAJEVO.....	15
ZAKLJUČCI I PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJA.....	16

UVOD

Na osnovu člana 8 stav 6. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba ("Službene novine Federacije BiH" broj 55/00, 41/01, 22/05, 9/08) ,koji glasi "Služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda,u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada" u periodu od 15.11.2010. do 15.12 2010. godine obavljeno je anketiranje poslodavaca koji imaju 10 i više uposlenika. Od Federalnog zavoda za zapošljavanje dobili smo 400 anketnih upitnika. Anketiranje su realizovale nezaposlene osobe visoke stručne spreme a novčanu naknadu za njihov rad obezbjedio je Federalni zavod za zapošljavanje. Anketari su dostavili Službi 386 popunjenih anketnih upitnika. Dodatna prednost angažovanja ovih mladih, visokoobrazovanih kadrova je što su imali priliku razgovarati sa poslodavcima o svom zaposlenju.Primarni cilj ovog istraživanja je stjecanje uvida u stanje na tržištu rada,na definisanom uzorku i na temelju prikupljenih dgovora,mišljenja i sugestija od strane poslodavaca.

Svrha je otkriti probleme koji prate poslodavce u njihovom poslovanju,posebno na planu kadrovske problematike, te unaprijediti saradnju sa poslodavcima i poboljšati usluge Službe.

STRUKTURA TRŽIŠTA RADA U KANTONU SARAJEVO

Obzirom da,nakon agresije na Bosnu i Hercegovinu, nije izvršen popis stanovništva ,a poznato je da su migracije stanovništva zbog ratnih dejstava bile povećane, u svim analizama se operiše procjenama broja stanovnika. Za Kanton Sarajevo ta procjena je 436.572 stanovnika. U Kantonu Sarajevo, na kraju 2010.godine, bilo je 118.459 zaposlenih i 68.907 nezaposlenih osoba.U grupi radno aktivnog stanovništva (od 15 do 65 godina starosti) nalazi se još i 105.178 građana. Od tog broja,penzionera je oko 82.000,a ostalo su učenici,studenti i drugi.

Stanovništvo, zaposlenost i registrovana nezaposlena lica u Kantonu Sarajevo-stanje 31.12.2010.

Biro	Broj stanovnika procjena	Radno aktivno stanovništvo	Broj zaposlenih	Broj nezaposlenih
Centar	69889	46574	38879	7596
Hadžići	22727	15258	3651	5556
Ilidža	59271	39030	16198	10855
Ilijaš	18436	11375	2003	5181
Novi Grad	124742	86154	20867	19104
Novo Sarajevo	73394	48611	23134	8436
Stari Grad	42580	28727	9766	6573
Trnovo	2495	1570	329	476
Vogošća	23038	15245	3632	5130
Ukupno	436572	292544	118459	68907

NEZAPOSLENOST U KANTONU SARAJEVO

Registrovana nezaposlenost na području Kantona Sarajevo od 2001. do 2006.godine bilježi stalni porast. Razlog tome je ostvarivanje prava na zdravstveno osiguranje, uvjerenje o prijavi na evidenciju nezaposlenih kao uslov za razna prava iz oblasti socijalne zaštite, otpuštanje radnika u procesu privatizacije, ratnim dejstvima uništena velika preduzeća koja su zapošljavala hiljade radnika (

Energoinvest,Unioninvest,Famos,TAS,Pretis itd,itd.)

U toku 2007. i 2008. godine dolazi do smanjenja broja nezaposlenih,zahvaljujući velikim građevinskim radovima,mjerama Vlade KS za podsticaje zapošljavanja,reviziji evidencija itd.

Svjetska ekonomska kriza,koja je pruzrokovala smanjenje investicija, otežano poslovanje i na kraju otpuštanje većeg broja radnika, dovela je do porasta broja nezaposlenih osoba u cijeloj Bosni i Hercegovini (pa i u Kantonu Sarajevo), tako da je na kraju 2010.godine evidentirano 68.907 nezaposlenih osoba u Kantonu Sarajevo.

Registrovana nezaposlena lica u KS po godinama

Stanje na dan	Ukupno	Centar	Hadžići	Ilidža	Ilijaš	Novi Grad	Novo Sarajevo	Stari Grad	Trnovo	Vogošća
31.12.2001.	52088	6170	3914	7954	3329	14432	7482	4677	53	4077
31.12.2002.	56519	6338	4142	8958	3693	15257	8109	5310	288	4424
31.12.2003.	59791	6575	4484	9399	3950	16640	8099	5585	349	4710
31.12.2004.	63711	6921	5074	10215	4348	17529	8160	6030	370	5064
31.12.2005.	67537	7372	5590	10706	4749	18646	8488	6317	380	5289
31.12.2006.	68556	7416	5735	10752	4962	19138	8434	6478	422	5219
31.12.2007.	65344	7121	5440	10407	4873	18029	7946	6097	403	5028
31.12.2008.	62475	6872	5043	10025	4797	17177	7525	5926	423	4687
31.12.2009.	66299	7270	5271	10552	5040	18387	8029	6378	442	4930
31.12.2010.	68907	7596	5556	10855	5181	19104	8436	6573	476	5130

Slijedeća tabela prikazuje kvalifikacionu strukturu nezaposlenih osoba u Kantonu Sarajevo. Na evidenciji se nalazi najveći broj nekvalifikovanih radnika sa malim šansama za zaposlenje zbog napretka tehnologije i male,skoro nikakve, potrebe poslodavaca da angažuju NK radnike. Iz ovih razloga,NK radnici su najčešće dugoročno nezaposleni a na evidenciji su,u većini slučajeva,zbog zdravstvenog osiguranja i uvjerenja za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite.

Registrovana nezaposlenost po kvalifikaciji i biroima na dan 31.12.2010. godine

Biro	Ukupno	Kvalifikaciona struktura nezaposlenih lica							
		VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PK	NK
Centar	7596	1097	153	2506	65	58	1763	45	1909
Hadžići	5556	155	25	1306	2	23	1698	18	2329
Ilidža	10855	588	123	2967	80	81	3113	134	3769
Ilijaš	5181	179	24	1003	21	23	1523	47	2361
Novi Grad	19104	1555	228	5465	138	117	5487	101	6013
Novo Sarajevo	8436	1273	209	2879	75	71	2020	53	1856

Stari Grad	6573	615	114	2167	44	36	1777	42	1778
Trnovo	476	15	2	77	1	5	119	0	257
Vogošća	5130	276	51	1321	21	38	1456	27	1940
Kanton Sarajevo	68907	5753	929	19691	447	452	18956	467	22212

REZULTATI ANKETIRANJA

Nakon što je Federalni zavod za zapošljavanje izvršio instaliranje korisničkog programa u kantonalnim službama za zapošljavanje, u februaru 2011. godine, pristupilo se obradi anketnih upitnika. Anketiranim poslodavcima zagarantovana je tajnost pojedinačnih podataka, tako da ćemo u daljem tekstu obraditi i analizirati zbirne podatke iz ankete. Pregled broja anketiranih poslodavaca po općinama

Općina	Realizirano
Sarajevo-Ilidža	58
Sarajevo-Centar	55
Sarajevo-Hadžići	20
Sarajevo-Ilijaš	30
Sarajevo-Novigrad	83
Sarajevo-Novo Sarajevo	76
Sarajevo-Stari Grad	44
Sarajevo-Vogošća	20
Kanton	386

Anketni upitnici su raspoređeni po veličini i privrednom razvoju općine, tako da je najviše anketiranih poslodavaca sa područja općine Novi Grad i Novo Sarajevo, a najmanje u Vogošći i Hadžićima. U istraživanju tržišta rada u 2009. godini, poslodavci su popunili 390 anketnih upitnika, tako da su rezultati anketiranja u 2010. u odnosu na 2009. godinu, pogodni za komparaciju. Usporedba je naročito značajna u praćenju trendova poslovanja, očekivanog viška zaposlenika, iskazanim potrebama za zapošljavanjem itd.

Pregled poslodavaca prema obliku vlasništva po općinama

Općina	Državno	Mješovito	Privatno	Zadružno	Ukupno
Sarajevo-Ilidža	10	1	47	0	58
Sarajevo-Centar	27	3	24	1	55
Sarajevo-Hadžići	10	0	9	1	20
Sarajevo-Ilijaš	8	0	22	0	30
Sarajevo-Novigrad	21	1	61	0	83
Sarajevo-Novo Sarajevo	26	3	47	0	76
Sarajevo-Stari Grad	24	1	19	0	44
Sarajevo-Vogošća	3	1	16	0	20
Kanton	129	10	245	2	386
%	33,42	2,59	63,47	0,52	

Za analizu tržišta rada važno je da je najviše poslodavaca, odnosno firmi u privatnom vlasništvu (245 ili 63,47%) učestvovalo u anketi jer oni i imaju i najviše iskustava i

osnova da govore o poslovnom ambijentu,obzirom da „stvaraju“ dohodak. U državnom vlasništvu je 129 anketiranih poslodavaca. Približno isti omjer bio je i prilikom anketiranja u 2009.godini.

Pregled poslodavaca prema vrsti organizacije po općinama

Općina	A	C	D	E	F	G	H	I	J	Ukupno
Sarajevo-Ilidža	0	44	1	10	0	1	2	0	0	58
Sarajevo-Centar	1	21	5	21	2	2	1	1	1	55
Sarajevo-Hadžići	1	10	1	6	0	1	0	0	1	20
Sarajevo-Ilijaš	1	21	0	4	1	1	0	2	0	30
Sarajevo-Novigrad	1	48	6	18	0	0	1	9	0	83
Sarajevo-Novo Sarajevo	1	42	5	21	1	2	1	3	0	76
Sarajevo-Stari Grad	3	9	3	18	1	3	4	3	0	44
Sarajevo-Vogošća	0	15	2	3	0	0	0	0	0	20
Kanton	8	210	23	101	5	10	9	18	2	386
%	2.07	54.4	5.96	26.17	1.3	2.59	2.33	4.66	0.52	

Legenda:

- A-Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću
- B-Komanditno društvo
- C-Društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.)
- D-Dioničko društvo (d.d.)
- E-Javna ustanova-JU
- F-Javno preduzeće-JP
- G-Organ uprave
- H-Udruženje građana
- I-Obrt (SZR, STR, SUR, SPP)
- J-Zadruga

Zastupljeni su svi oblici organizovanja,izuzev komanditnog društva. U skladu sa prethodnom tabelom,najveći broj anketiranih poslodavaca djeluje kao društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.),odnosno radi se o privatnom sektoru.

Pregled trendova poslovanja prema općinama

Općina	Finansijski efekti			Obim poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge)		
	Opadanje	Rast	Stagnacija	Opadanje	Rast	Stagnacija
Sarajevo-Ilidža	15	13	30	12	16	30
Sarajevo-Centar	16	14	24	11	19	24
Sarajevo-Hadžići	8	4	8	8	6	6
Sarajevo-Ilijaš	8	4	18	8	5	17
Sarajevo-Novigrad	20	25	38	21	25	37
Sarajevo-Novo Sarajevo	24	16	35	19	23	35
Sarajevo-Stari Grad	13	7	24	10	9	25
Sarajevo-Vogošća	11	1	7	11	2	7
Kanton	115	84	184	100	105	181
%	30,01	21,94	48,05	25,90	27,20	46,90

Na pitanje o finansijskim efektima odgovorilo je 383 poslodavca, a na pitanje o obimu poslovanja odgovorili su svi anketirani poslodavci, njih 386. Skoro polovina anketiranih poslodavaca je u stagnaciji i na planu obima proizvodnje i na planu finansijskih efekata. Rast obima proizvodnje je kod 105 poslodavaca, a rast finansijskih efekata kod 84, što je pokazatelj slabe i spore naplate potraživanja, odnosno prodatih roba i izvršenih usluga. U odnosu na rezultate anketiranja u 2009. godini, ove godine je iskazan blagi rast u trendovima poslovanja, ali i veći broj poslodavaca kod kojih je poslovanje u stagnaciji. Pregled promjene broja zaposlenika u 2010. godini po općinama

Općine	Promjena broja zaposlenih									
	Novozaposleni		Prestanak ugovora o radu							
			Penzionisani		Otpušteni		Ostalo		Ukupno	
	1		2		3		4		(2+3+4)	
Svega	Žena	Svega	Žena	Svega	Žena	Svega	Žena	Svega	Žena	
Sarajevo-Ilidža	262	126	18	6	100	31	31	2	149	39
Sarajevo-Centar	160	72	43	12	42	3	59	2	144	17
Sarajevo-Hadžići	16	9	2	1	9	1	9	9	20	11
Sarajevo-Ilijaš	72	6	3	1	37	0	27	11	67	12
Sarajevo-Novigrad	254	70	18	5	109	23	125	33	252	61
Sarajevo Novo Sarajevo	436	76	76	31	350	81	139	40	565	152
Sarajevo-Stari Grad	139	27	51	10	92	3	50	9	193	22
Sarajevo-Vogošća	22	1	15		11	0	27	0	53	0
Kanton	1361	387	226	66	750	142	467	106	1443	314
%		28,43		29,2		18,93		22,7		71,57

Kod 386 anketiranih poslodavaca, u toku 2010 godine, radni odnos je pretao za 1.443 zaposlenika. U istom periodu u radni odnos je primljena 1.361 osoba, što pokazuje da nisu popunjena sva slobodna radna mjesta te da je, općenito, veoma malo novozaposlenih. Dalje, veoma je mali procenat zapošljavanja žena. Ipak se može konstatovati da su ovi podaci, u odnosu na 2009. godinu nešto bolji jer je u toku 2009. godine otpušteno 1.515 i penzionisano 329 a zaposleno 1.312 radnika.

Pregled razloga nedostatka zaposlenika određenih zanimanja

Općina	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Sarajevo-Ilidža	3	20	1	6	11	11	3	0	0
Sarajevo-Centar	13	15	2	8	10	3	6	0	0
Sarajevo-Hadžići	2	3	0	8	1	1	3	0	1
Sarajevo-Ilijaš	7	15	5	2	10	5	3	0	2
Sarajevo-Novigrad	23	29	1	14	7	5	8	3	4
Sarajevo-Novosarajevo	35	26	0	14	19	1	11	2	0
Sarajevo-Stari Grad	6	2	1	3	11	1	1	0	1
Sarajevo-Vogošća	4	3	0	3	2	0	3	1	0
Kanton	93	113	10	58	71	27	38	6	8
%	21,93	26,65	2,36	13,68	16,75	6,37	8,96	1,42	1,89

Legenda:

A-Podsticajna sredstva

B-Poreska politika
 C-Neinformiranost
 D-Radno iskustvo
 E-Kvalifikacije
 F-Opće karakteristike
 G-Visina plaće
 H-Radno vrijeme
 I-Mobilnost

Na ovo pitanje odgovorili su svi poslodavci (386), a neki su odabrali više ponuđenih odgovora. Poslodavci su nezadovoljni poreskom politikom (113 ili 26,65%) i podsticajnim sredstvima za zapošljavanje (93 ili 21,93%). U anketiranju 2009. godine, poreskom politikom je bilo nezadovoljno 141 ili 29,3% anketiranih, a podsticajima 53 ili 20% anketiranih poslodavaca.

Pregled potreba za zapošljavanjem u 2011. godini prema stručnoj spremi po općinama

Općina	NK	KV	VKV	NSS	SSS	VŠS	VSS	Ukupno
Sarajevo-Ilidža	0	45	0	1	14	0	19	79
Sarajevo-Centar	1	14	1	1	31	0	42	90
Sarajevo-Hadžići	0	6	0	0	10	1	4	21
Sarajevo-Ilijaš	0	10	0	0	19	0	14	43
Sarajevo-Novigrad	0	40	0	1	44	6	30	121
Sarajevo-Novo Sarajevo	0	41	0	0	95	0	66	202
Sarajevo-Stari Grad	0	15	0	2	16	7	27	67
Sarajevo-Vogošća	0	58	0	0	6	0	6	70
Ukupno	1	229	1	5	235	14	208	693
%	0,14	33,04	0,14	0,72	33,91	2,02	30,01	

Poslodavci su iskazali potrebu za zapošljavanjem 693 osobe u 2011. godini. Najveći broj radnika je potreban poslodavcima sa područja Novog Sarajeva (202). Ova općina u ukupnoj zaposlenosti u KS učestvuje sa 32%. U prošlogodišnjem istraživanju tržišta rada poslodavci su planirali zapošljavanje 563 radnika u 2010. godini i to 248 VSS; 152 SSS; 92 KV radnika itd. dok u 2011. poslodavci planiraju zaposliti 208 VSS; 235 SSS; 229 KV radnika itd. Ohrabruje povećanje tražnje za radnicima SSS i KV radnicima jer su, nakon NK radnika i najbrojniji na evidenciji nezaposlenih u Kantonu Sarajevo.

Pregled načina zapošljavanja novih radnika po općinama

Općina	A	B	C	D	E	F	G
Sarajevo-Ilidža	21	20	25	11	4	1	4
Sarajevo-Centar	32	15	26	6	0	4	1
Sarajevo-Hadžići	10	7	7	2	0	1	0
Sarajevo-Ilijaš	10	13	13	3	1	2	1
Sarajevo-Novigrad	31	28	43	24	6	5	0
Sarajevo-Novo Sarajevo	37	29	46	17	6	6	0
Sarajevo-Stari Grad	16	18	24	4	1	7	0
Sarajevo-Vogošća	10	6	10	2	0	0	0
Kanton	167	136	194	69	18	26	6
%	27,11	22,08	31,49	11,2	2,92	4,22	0,97

Legenda:

- A-Posredovanjem biroa za zapošljavanje
- B-Ličnim kontaktima
- C-Posredstvom sredstava javnog informisanja
- D-Putem interneta
- E- Posredstvom privatnih agencija za zapošljavanje
- F- Posredstvom obrazovnih ustanova
- G-Ostalo

Poslodavci su imali mogućnost odabrati više od jednog ponuđenog odgovora,tako da imamo 616 odgovora od 386 poslodavaca.Može se izvesti zaključak da poslodavci kombinuju načine traženja zaposlenika kako bi došli do što kvalitetnijeg kadra. U odnosu na rezultate anketiranja u 2009. godini,zanimljiv podatak je da se tada za sredstva javnog informisanja,kao način traženja zaposlenika, izjasnilo samo 13 poslodavaca ili 3%,a ove godine čak 194 ili 31,49%. Na drugom mjestu ove godine je biro za zapošljavanje,gdje su usluge posredovanja u zapošljavanju besplatne.

Pregled očekivanog viška zaposlenika prema općinama

Općina	Broj uposlenih na neodređeno vrijeme	Broj uposlenih na određeno vrijeme	Ukupno
Sarajevo-Ilidža	0	60	60
Sarajevo-Centar	31	1	32
Sarajevo-Hadžići	0	0	0
Sarajevo-Ilijaš	4	4	8
Sarajevo-Novi Grad	8	12	20
Sarajevo-Novo Sarajevo	12	12	24
Sarajevo-Stari Grad	4	3	7
Sarajevo-Vogošća	3	6	9
Kanton	62	98	160
%	38,75	61,25	

Većina poslodavaca na pitanje „da li očekujete pojavu viška zaposlenika u 2011.godini“ nije dala odgovor,uz obrazloženje da to ovisi od kretanja na tržištu,obima poslovanja itd. Poslodavci ,njih 49 koji su odgovorili na pitanje,očekuju otpuštanje 160 radnika i to 98 koji rade na određeno vrijeme i 62 zaposlenika koji imaju ugovore o radu na neodređeno vrijeme. Ovdje moramo naglasiti da Služba izdvaja sredstva i radi na zbrinjavanju radnika koji su zbog stečaja ili likvidacije preduzeća ostali bez posla,a u toku je i formiranje Tima za rane intervencije (u okviru Projekta unapređenja tržišta rada-IALM),koji će biti mobilan i zajedno sa poslodavcima i radnicima raditi na rješavanju statusa radnika kojima prijete otkaz ugovora o radu.

Pregled očekivanog viška zaposlenika prema zanimanjima

Zanimanje	Broj očekivanog viška zaposlenika	Broj nezaposlenih na dan 31.12.2010
NK		

Radnik za jednostavne poslove	13	22212
KV		
Konobar	5	489
Monter alatnih mašina	57	2
Pekar	2	113
Vozač kamiona	1	204
Zavarivač	10	160
SSS		
Administrativni službenik	32	379
Ekonomski tehničar	12	1980
Hemičar	2	98
Kuhar	1	590
Prodajni referent	1	3
Prodavač	7	3712
Zubotehničar	2	381
VŠS		
Ekonomista	2	281
Nastavnik maternjeg jezika	1	21
Nastavnik u osnovnoj školi	4	35
VSS		
Diplomirani fizičar	1	5
Diplomirani imam	1	1
Profesor geografije	1	47
Profesor historije	1	54
Profesor informatike	1	0
Profesor likovnih predmeta	1	45
Profesor sociologije	1	158
Diplomirani veterinar	1	99
Ukupno	160	31069

Pregleda načina rješavanja pojave viškova zaposlenika

Općina	A	B	C	D	E	F	G	H
Sarajevo-Ilidža	0	0	0	2	0	1	3	0
Sarajevo-Centar	0	2	0	0	0	0	2	0
Sarajevo-Hadžići	1	1	0	0	0	0	0	0
Sarajevo-Ilijaš	0	0	1	0	0	1	3	0
Sarajevo-Noví Grad	2	1	1	1	0	3	4	0
Sarajevo-Novo Sarajevo	1	3	0	0	0	2	5	0
Sarajevo-Stari Grad	0	0	1	0	0	1	0	0
Sarajevo-Vogošća	3	1	1	2	0	0	0	0
Kanton	7	8	4	5	0	8	17	0
%	14,29	16,33	8,16	10,2	0	16,33	34,69	0

Iz tabele se može zaključiti da je najviše poslodavaca (17) odabralo odgovor pod G-neriješen status, što je zabrinjavajuće jer ukazuje na socijalnu neosjetljivost i indiferentan odnos prema statusu, egzistenciji, pa i dostojanstvu svojih zaposlenika.

Legenda:
 A-Otpremnina
 B-Raspored na drugo mjesto kod istog poslodavca
 C-Raspored u drugi pravni subjekt kod istog poslodavca
 D-Obuka, dokvalifikacija, prekvalifikacija
 E-Skraćivanje radnog vremena
 F-Saradnja sa službom za zapošljavanje
 G-Neriješen status
 H-Ostalo

Pregled zanimanja prema iskazanim potrebama poslodavaca za upošljavanjem u 2011. godini
Od 386 anketiranih poslodavaca, njih 129 je odgovorilo da će imati potrebu za upošljavanjem 687 radnika u 2011. godini, dok je u anketi 2009. godine, od 390 anketiranih, 116 poslodavaca odgovorilo da će u 2010. godini zaposliti 273 radnika. Ovo povećanje broja iskazanih potreba za radnicima ukazuje na „smirivanje“ tržišta rada gdje je došlo do velikog otpuštanja radnika u prethodnom periodu, kao rezultat i posljedica (između ostalog) svjetske ekonomske krize.

Zanimanje	Iskazane potrebe	Broj nezaposlenih na dan 31.12.2010
NK		
Radnici za jednostavne poslove	15	22212
Radnik u održavanju	13	1
KV, VKV i NSS		
Arhivar	1	1
Arhivski službenik	2	3
Automehaničar	2	986
Daktilograf	5	149
Drvomodelar	2	7
Električar održavanja	2	106
Frizer za muškarce i žene	7	274
Grafičar pripreme proizvodnje, specijalizirani	1	0
Instruktor vožnje	20	2
Knjigovođa	3	58
Konobar	15	489
Kućepazitelj	2	0
Kuhar	5	590
Kuhar specijaliteta	2	25
Kurir	3	0
Mesar	7	119
Monter električnih mašina i opreme	10	2
Monter građevinskih elemenata	2	0

Pediker	2	0
Pekar	9	113
Portir	2	1
Poslovođa završnih radova	1	2
Prodavač	145	3712
Rukovalac alatnom mašinom	6	2
Serviser elektronskih uređaja i opreme	2	17
Serviseri točkaša i srodna zanimanja	2	0
Skladišni službenik	1	3
Skladištar	4	2
Slastičar, majstor	1	5
Sobarica	1	3
Stolar	2	311
Tapetar	2	127
Telefonist	5	19
Tesar	15	77
Vodoinstalater	1	6
Vozač kamiona	9	204
Zavarivač	3	160
Zidar	18	142
SSS		
Administrativni službenik	8	379
Bankovni službenik	24	37
Bibliotekar	3	12
Carinski službenik	2	2
Ekonomski tehničar	10	1980
Elektrotehničar	9	194
Farmaceutski tehničar	2	230
Građevinski tehničar	5	319
Hemijski tehničar	3	153
Mašinski tehničar	15	1599
Medicinska sestra	2	708
Medicinska sestra-tehničar	1	154
Odgajatelj u predškolskom odgoju	8	30
Operator na scenskoj rasvjeti	2	0
Prodajni agent i posrednik	11	0
Prodajni referent	12	3
Računovođa	1	2
Recepcionar	2	12
Turistički vodič	11	2
Zaštitar	1	0

Zubotehničar	1	381
VSS		
Defektolog	6	1
Ekonomista	35	281
Građevinski inženjer	1	32
Komercijalist	31	5
Nastavnici u osnovnoškolskom obrazovanju	8	35
Nastavnik biologije	3	2
Nastavnik praktične nastave	2	2
Nastavnik tehničke kulture	1	3
Pravnik	12	136
VSS		
Asistent visoke škole prirodnih nauka	2	0
Diplomirani imam	4	1
Diplomirani inženjer arhitekture	1	143
Diplomirani inženjer elektrotehnike	16	133
Diplomirani inženjer šumarstva	3	5
Diplomirani logoped i surdoaudiolog	1	1
Diplomirani mašinski inženjer	11	91
Diplomirani psiholog	3	70
Diplomirani socijalni radnik	4	366
Diplomirani sociolog	1	46
Diplomirani veterinar	3	99
Direktor direkcije	1	0
Doktor medicine	5	136
Doktor stomatologije	10	129
Doktor stomatologije ortodont	1	0
Kustos muzeja	2	0
Magistar farmacije	4	32
Novinar	2	341
Profesor fizike	1	6
Profesor informatike	2	0
Profesor matematike	1	3
Profesor muzičkih predmeta	1	13
Profesor njemačkog jezika	1	27
Profesor sociologije	1	158
Rukovodilac poslovne nabave i prodaje	1	0
Rukovodioci-menadžeri	2	0
Savjetnik direktora	2	0
Univerzitetski asistent agronomije	2	0
Univerzitetski asistent elektrotehnike	3	0

Univerzitetski profesor elektrotehnike	3	0
Univerzitetski profesor likovnih umjetnosti	4	0
Univerzitetski profesor muzičkih umjetnosti	5	0
Univerzitetski profesor šumarstva	2	0
Ukupno	687	38424

Analizom prethodne tebele može se zaključiti, bez obzira što je anketiranje urađeno na uzorku, da postoje deficitarna zanimanja na tržištu rada i to: instruktor vožnje, komercijalista, prodajni referent, prodajni agent i posrednik itd. U suficitarna zanimanja (bolje rečeno teško upošljiva, ukoliko žele raditi isključivo u struci), prema anketiranju poslodavaca spadaju: profesor sociologije, diplomirani socijalni radnik, novinar, psiholog, diplomirani inženjer arhitekture itd. U okviru SSS to su ekonomski tehničar, mašinski tehničar, zubotehničar, medicinska sestra, dok je kod kvalifikovanih radnika mala potražnja na tržištu rada (u odnosu na broj evidentiranih nezaposlenih osoba) za slijedećim zanimanjima :
prodavač, automehaničar, konobar, kuhar, vozač itd.

Pregled iskazanih potreba za novim vještinama zaposlenika po općinama

Općina	A	B	C	D
Sarajevo-Ilidža	5	9	6	1
Sarajevo-Centar	10	17	4	0
Sarajevo-Hadžići	4	4	0	0
Sarajevo-Ilijaš	8	14	4	0
Sarajevo-Novi Grad	12	16	4	0
Sarajevo-Novo Sarajevo	8	20	5	0
Sarajevo-Stari Grad	9	9	3	0
Sarajevo-Vogošća	1	2	3	2
Kanton	57	91	29	3
%	31,67	50,56	16,11	1,67

Legenda:

A-Sticanje potrebnih vještina u verificiranoj instituciji
B-Obuka za određene poslove u okviru radnog mjesta
C-Dokvalifikacija i prekvalifikacija
D-Ostalo

Da ima potrebu za obukom uposlenih odgovorilo je 180 poslodavaca (u prošlogodišnjoj anketi 148) a 206 njih nema potrebu za obukom svojih uposlenika (u prošlogodišnjoj anketi 242). Većina poslodavaca se izjasnila da im je potrebna obuka uposlenih za određene poslove u okviru radnog mjesta (91) i za obuku u verificiranoj instituciji (57). U anketi 2009. godine od 148 poslodavaca, njih 70 se izjasnilo za prekvalifikaciju svojih uposlenika a 53 je odabralo obuku za određene poslove u okviru radnog mjesta. Veći broj poslodavaca, u slobodnim komentarima u anketnom upitniku, kritikuje obrazovni sistem, naročito za mali broj sati praktične nastave kvalifikovanih radnika.

Vrste ostvarene saradnje za Službom za zapošljavanje po općinama

Općina	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Sarajevo-Ilidža	5	3	7	18	1	0	2	0	2	0	0
Sarajevo-Centar	4	5	23	35	0	1	3	1	0	0	0

Sarajevo-Hadžići	2	5	8	6	0	0	1	0	1	0	0
Sarajevo-Ilijaš	6	6	2	10	1	0	1	0	0	0	0
Sarajevo-Novigrad	4	4	9	26	1	0	4	0	0	0	0
Sarajevo-Novo Sarajevo	8	9	11	29	2	0	4	0	1	0	0
Sarajevo-Stari Grad	6	6	9	14	1	1	1	0	1	1	0
Sarajevo-Vogošća	5	2	2	3	0	0	0	1	1	0	0
Kanton	40	40	71	141	6	2	16	2	6	1	0
%	12,31	12,31	21,85	43,38	1,85	0,62	4,92	0,62	1,85	0,31	0

Legenda:

A-Oglašavanje slobodnih radnih mjesta
 B-Informisanje o ponudi radne snage
 C-Posredovanje u zapošljavanju
 D-Učešće u programu sufinansiranja
 E-Dodatne obuke, dokvalifikacija, prekvalifikacija
 F-Selekcija radne snage
 G-Učešće na sajmu zapošljavanja
 H-Pravna pomoć
 I-Rješavanje problema viška zaposlenih
 J-Međunarodna saradnja
 K-Ostalo

Na pitanje "da li ste ostvarili saradnju sa Službom za zapošljavanje" potvrdno je odgovorilo 324 poslodavca, a u anketi 2009.godine 184 poslodavca. Iz tabele se vidi da najveći broj poslodavaca saradnju sa Službom realizuje kroz poticaje za zapošljavanje (141 ili 43,38%), zatim koristi usluge posredovanja u zapošljavanju (71 ili 21,85%) i usluge oglašavanja slobodnih radnih mjesta (40 ili 12,31%). Smatramo da se u usluge posredovanja u zapošljavanju mogu svrstati i odgovori pod A,B,D,F i G.

Mjerenje zadovoljstva korisnika usluga Službe za zapošljavanje po općinama

Općina	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Sarajevo-Ilidža	4	6	7	3	2	0	0	0	1	0	0
Sarajevo-Centar	2	1	3	4	2	2	0	1	1	0	1
Sarajevo-Hadžići	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Sarajevo-Ilijaš	2	5	4	2	1	0	1	0	0	0	0
Sarajevo-Novigrad	3	4	4	0	1	1	0	1	0	0	0
Sarajevo-Novo Sarajevo	3	1	2	4	1	1	0	1	2	1	0
Sarajevo-Stari Grad	2	1	2	2	1	0	0	1	1	0	0
Sarajevo-Vogošća	3	4	1	1	0	0	0	0	1	0	0
Kanton	20	22	24	16	9	4	1	4	6	1	1
%	18,52	20,37	22,22	14,81	8,33	3,7	0,93	3,7	5,56	0,93	0,93

Legenda:

A-Informisanje o uslugama
 B-Ažurnost
 C-Obezbjedenje traženog profila radne snage
 D-Ponuda programa politike zapošljavanja
 E-Selekcija radne snage
 F-Dodatne obuke, dokvalifikacije, prekvalifikacije
 G-Učešće na sajmu zapošljavanja

H-Pravna pomoć I-Rješavanje problema viška zaposlenih J-Međunarodna saradnja K-Ostalo
--

Od 386 anketiranih poslodavaca, 278 je izjavilo da su zadovoljni saradnjom a 108 da nisu zadovoljni saradnjom sa Službom, iako je jedan broj „nezadovoljnih“ na prethodno pitanje odgovorio da nisu saradivali sa Službom. Bez obzira na to, ovi pokazatelji će poslužiti Službi za poboljšanje kvaliteta usluga, tamo gdje je iskazana kritika na pružene usluge. U anketiranju 2009. godine, 137 poslodavaca je izjavilo da su zadovoljni saradnjom sa Službom, 36 da su djelimično zadovoljni, 11 da nisu zadovoljni saradnjom a 206 njih nije odgovorilo na pitanje. Napominjemo da u anketnom upitniku prošle godine nije bilo ponuđenih modaliteta za odgovor kao u gornjoj legendi, nego se za mjerenje zadovoljstva korisnika naših usluga nudio odgovor "da" ; "djelimično" i "ne".

OCJENA STANJA TRŽIŠTA RADA U KANTONU SARAJEVO

Prije svega, moramo naglasiti poznatu činjenicu da u Bosni i Hercegovini ne postoji jedinstveno tržište rada. Ne postoje ni državni zakoni za oblast rada i zapošljavanja, penzijskog i zdravstvenog osiguranja, kontrole rada "nacрно", obaveznih doprinosa itd. Iz ovih razloga, mala je, (skoro ne postoji) mobilnost radne snage. Na području Kantona Sarajevo je mala potražnja za radnom snagom. Nema velikih proizvodnih kapaciteta koji bi upošljavali stotine, pa i hiljade radnika, ali ima veliki broj trgovačkih firmi i uslužnih djelatnosti koje zapošljavaju manji broj radnika. Investicije i građevinski radovi su smanjeni, što zbog posljedica ekonomske krize, što zbog nepovoljnog poslovnog ambijenta u cjelini. Postoji nesklad između ponude i potražnje radne snage i nesklad između potreba na tržištu rada i sistema obrazovanja, odnosno upisne politike i nastavnih planova i programa koji nisu prilagođeni razvoju novih tehnologija.

Siva ekonomija i rad „nacрно“ stvaraju neloyalnu konkurenciju poslodavcima koji posluju u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i izmiruju sve obaveze. Iako je, po nekim analizama, rad „nacрно“ u Kantonu Sarajevo čak četiri puta manji nego u Zeničkodobojskom kantonu, to ne znači da je u Kantonu Sarajevo obim ove pojave zanemariv.

Kanton Sarajevo se često spominje kao finansijski „najjači“ u Federaciji BiH, što se može objasniti činjenicom da su tu locirana velika preduzeća sa državnim kapitalom, državne institucije, mala i srednja preduzeća itd. i da je zbog te činjenice uplata poreza i doprinosa daleko veća nego u drugim kantonima. Socijalna sigurnost nezaposlenih osoba realizuje se u skladu sa zakonima, u potpunosti. Iz sredstava koja se prikupljaju doprinosima na i iz plata uposlenih (osiguranje za slučaj nezaposlenosti) finansiraju se podsticaji za zapošljavanje nezaposlenih osoba sa područja Kantona Sarajevo.

Možemo konstatovati da je stanje na tržištu rada u Kantonu Sarajevo nešto bolje nego u ostalim kantonima, ali da se mora interresorno pristupiti rješavanju nekih nelogičnosti i problema, kako bi došlo do povećanja broja zaposlenih i smanjenja broja nezaposlenih građana.

ZAKLJUČCI I PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJA

JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ će i dalje raditi na poboljšanju kvaliteta svojih usluga, a naročito na funkciji posredovanja u zapošljavanju i u sklopu

toga organizaciji sajмова zapošljavanja,realizaciji mjera za podsticaj zapošljavanja ciljanih grupa(naročito mladih nezaposlenih osoba),edukaciji nezaposlenih za nastup na tržištu rada i aktivno traženje posla,zbrinjavanju radnika koji su zbog stečaja preduzeća ostali bez posla, itd.

Uzimajući u obzir naša iskustva prilikom posredovanja u zapošljavanju, saradnju sa poslodavcima na realizaciji podsticajnih mjera za zapošljavanje,te rezultate anketiranja poslodavaca ove,a i prethodnih godina,a sve u cilju poboljšanja stanja na tržištu rada,potrebno je:

-Izvršiti izmjene ili donijeti novi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i Zakon o radu

-U Zakon o radu vratiti obavezu poslodavca da službi/birou dostavlja potrebe za radnicima(ovu odredbu ima Slovenija i Crna Gora) bez obaveze da mora zaposliti osobu sa evidencije nezaposlenih. Razlog što ovo predlažemo je kontinuirano praćenje tržišta rada tokom cijele godine i mogućnost da damo konkretne prijedloge za upisnu politiku,zasnovane na iskazanim potrebama poslodavaca.

-Izmjestiti zdravstveno osiguranje iz Službe za zapošljavanje i time omogućiti Službi da pomogne pronaći zaposlenje stvarnim,aktivnim tražiocima posla.

-omogućiti brzo pokretanje malog biznisa,odnosno pojednostaviti procedure i potrebno vrijeme za registraciju djelatnosti(ovo se može postići umrežavanjem određenih institucija,a samim tim i prikupljanje potrebnih dokumenata za kratko vrijeme,po službenoj dužnosti)

-Smanjiti obaveze (doprinose) poslodavcima,ali istovremeno povisiti kazne za rad „nacрно“ i pojačati kontrolu od strane inspekcije rada.

DIREKTOR

Vahid Muharemović

ZAKLJUČCI I PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJA

JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“ će i dalje raditi na poboljšanju kvaliteta svojih usluga, a naročito na funkciji posredovanja u zapošljavanju i u sklopu toga organizaciji sajmovi zapošljavanja, realizaciji mjera za podsticaj zapošljavanja ciljanih grupa (naročito mladih nezaposlenih osoba), edukaciji nezaposlenih za nastup na tržištu rada i aktivno traženje posla, zbrinjavanju radnika koji su zbog stečaja preduzeća ostali bez posla, itd.

Uzimajući u obzir naša iskustva prilikom posredovanja u zapošljavanju, saradnju sa poslodavcima na realizaciji podsticajnih mjera za zapošljavanje, te rezultate anketiranja poslodavaca ove, a i prethodnih godina, a sve u cilju poboljšanja stanja na tržištu rada, potrebno je:

-Izvršiti izmjene ili donijeti novi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i Zakon o radu

-U Zakon o radu vratiti obavezu poslodavca da službi/birou dostavlja potrebe za radnicima (ovu odredbu ima Slovenija i Crna Gora) bez obaveze da mora zaposliti osobu sa evidencije nezaposlenih. Razlog što ovo predlažemo je kontinuirano praćenje tržišta rada tokom cijele godine i mogućnost da damo konkretne prijedloge za upisnu politiku, zasnovane na iskazanim potrebama poslodavaca.

-Izmjestiti zdravstveno osiguranje iz Službe za zapošljavanje i time omogućiti Službi da pomogne pronaći zaposlenje stvarnim, aktivnim tražiocima posla.

-omogućiti brzo pokretanje malog biznisa, odnosno pojednostaviti procedure i potrebno vrijeme za registraciju djelatnosti (ovo se može postići umrežavanjem određenih institucija, a samim tim i prikupljanje potrebnih dokumenata za kratko vrijeme, po službenoj dužnosti)

-Smanjiti obaveze (doprinosi) poslodavcima, ali istovremeno povisiti kazne za rad „nacрно“ i pojačati kontrolu od strane inspekcije rada.

Federalni zavod za zapošljavanje

Služba za zapošljavanje

Biro za zapošljavanje

ANKETA

za ispitivanje tržišta rada
u Federaciji Bosne i Hercegovine

2010. godina

ANKETA
za ispitivanje tržišta rada

OPĆI PODACI

1. Naziv poslodavca:

_____

2. Općina: _____, Ulica:

_____

3. Telefon: _____, Faks: _____, E - mail:

_____

4. Šifra pretežne djelatnosti: _____

5. Vrsta organizacije:

- a) Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću
- b) Komanditno društvo
- c) Društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.)
- d) Dioničko društvo (d.d.)
- e) Javna ustanova – JU (zavodi, škole, domovi zdravlja, centri za socijalni rad)
- f) Javno preduzeće – JP (pošte, elektroprivrede, komunalna preduzeća)
- g) Organ uprave (ministarstva, direkcije, agencije, općine)
- h) Udruženje građana (NVO)
- i) Obrt (SZR, STR, SUR, SPP)
- j) Zadruga

(zaokružiti samo jedan od ponuđenih modaliteta odgovora)

6. Oblik vlasništva:

a) Državno	b) Privatno	c) Mješovito	d) Zadružno
------------	-------------	--------------	-------------

(zaokružiti samo jedan od ponuđenih modaliteta odgovora)

7. Struktura zaposlenika prema vrsti ugovora o radu:

Neodređeno vrijeme (broj)	Od toga žena (broj)	Određeno vrijeme (broj)					
		Pripravnik	Od toga žena	Privremeni povremeni poslovi ¹	Od toga žena	Volonte r	Od toga žena

(unijeti odgovarajuće podatke u ponuđene kolone u tabeli)

8. Da li su navedeni pokazatelji rasli, opadali ili ostali nepromijenjeni u 2010. godini?

Indikator	Rast	Stagnacija	Opadanje
Obim poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge)			
Finansijski efekti			

(unijeti znak X u odgovarajuće kolone u tabeli)

II ZAPOŠLJAVANJE, PROCJENE O POTREBAMA, VIŠKU I OBUCI ZAPOSLENIKA

9. Da li je u 2010. godini bilo promjena u broju zaposlenih?

- a) DA
- b) NE

Ako je odgovor DA, molimo unesite odgovarajuće podatke u ponuđene kolone u tabeli:

Zanimanje		Promjena broja zaposlenih (broj)							
		Novo- zaposleni	Od toga žena	Prestanak ugovora o radu ²					
Naziv	Šifra			Otpu- šteni	Od toga žena	Penzio- nisan	Od toga žena	Ostalo	Od toga žena

¹ Sezonski poslovi, poslovi zamjene zaposlenika na bolovanju ili porodiljskom odsustvu

² Načini prestanka ugovora prema članu 86. Zakona o radu

(zaokružiti jedan ili više ponuđenih modaliteta odgovora)

16. Da li ste zadovoljni kvalitetom kvalifikacija, stručnog znanja i vještina kandidata s kojima ste imali priliku saradivati (intervju, probni rad), a koje su stekli u toku obrazovanja?

- a) DA b) NE

Ako je odgovor NE, molimo navedite primarni razlog svoga nezadovoljstva:

DA		a	
NE	Razlog koji je najviše doprinio tome:	Stečene kvalifikacije kandidata ne odgovaraju realnim potrebama tržišta rada	b
		Kandidatima nedostaje praktičan (stručni) rad u toku obrazovanja	c
		Kandidatima nedostaje dovoljan nivo općeg znanja	d
		Kandidatima nedostaje znanje iz oblasti poduzetništva	e
		Kandidatima nedostaju posebne vještine (poznavanje rada na računaru, strani jezik, upravljanje projektima)	f
		Kandidatima nedostaju socijalne i organizacijske vještine (komunikativnost, prilagodljivost, timski rad, rukovođenje, fleksibilnost)	g
		Ostalo - navesti:	h

h) (pod opcijom DA zaokružiti samo modalitet a, a pod opcijom NE jedan ili više ponuđenih modaliteta b – h)

III SARADNJA SA JAVNOM SLUŽBOM ZA ZAPOSŁJAVANJE

17. Da li ste u toku 2010. godine ostvarili saradnju sa kantonalnom službom za zapošljavanje?

- a) DA b) NE

Ako je odgovor DA, molimo navedite oblast u kojoj ste ostvarili saradnju:

NE		a	
DA	Vrsta saradnje:	Oglašavanje slobodnih radnih mjesta	b
		Informisanje o ponudi radne snage	c
		Posredovanje u zapošljavanju potrebnog profila radne snage	d
		Učešće u programima sufinansiranja zapošljavanja određene kategorije nezaposlenih	e
		Obuka, dokvalifikacija, prekvalifikacija	f
		Selekcija radne snage za potrebe poznatog poslodavca	g
		Učešće na sajmu zapošljavanja	h
		Pravna pomoć	i
		Rješavanje problema viška zaposlenih	j
		Međunarodna saradnja	k
		Ostalo - navesti:	l

(pod opcijom DA zaokružite jedan ili više ponuđenih modaliteta b – l, a pod opcijom NE samo modalitet a)

18. Da li ste zadovoljni pruženim uslugama kantonalne službe za zapošljavanje u odnosu na svoje zahtjeve i očekivanja?

- a) DA b) NE

Ako je odgovor NE, navedite primarni razlog vašeg nezadovoljstva:

DA		a	
NE	Pružene usluge:	Informisanje o uslugama kantonalnih službi za zapošljavanje	b
		Ažurnost u ispunjavanju preuzetih obaveza	c
		Obezbjedenje traženog profila radne snage	d
		Ponuda mjera/programa aktivne politike zapošljavanja	e
		Selekcija radne snage za potrebe poznatog poslodavca	f
		Obuka, dokvalifikacija, prekvalifikacija	g
		Učešće na sajmu zapošljavanja	h
		Pravna pomoć	i
		Podrška u rješavanju problema viška zaposlenika	j
		Međunarodna saradnja	k
		Ostalo - navesti:	l

(pod opcijom NE zaokružite jedan ili više ponuđenih modaliteta b – l, a pod opcijom DA samo modalitet a)

19. Da li ste saglasni da Vas kantonalna služba za zapošljavanje kontaktira u vezi sa iskazanim potrebama i viškom radne snage i stručnom pripremom zaposlenika?

DA	NE
----	----

20. Komentar:

Potpis ovlaštenoga lica:

M. P.

UPUTSTVO ZA ISPUNJAVANJE ANKETE

U gornjem desnom uglu naslovne stranice ispitivač/anketar unosi podatke o odgovarajućoj kantonalnoj službi za zapošljavanje, kao i birou za zapošljavanje na čijem se području anketiraju poslodavci.

1. Navesti tačan naziv preduzeća/ustanove. Ako je preduzeće/ustanova dio veće grupe, odnosno strukture sa nekoliko jedinica usluga/proizvodnje, anketu bi trebalo da ispuni glavna filijala – središte, tako npr.,
  - *Prodavnica, ispostava ili filijala u lancu koja je zaprimila anketu ne ispunjava je, već prosljeđuje u središte tog organizacionog sistema.*
2. Navesti naziv općine na čijem se području provodi anketiranje i ulicu u kojoj se nalazi središte preduzeća/ustanove.
3. Navesti kontakt telefon, faks i adresu elektronske pošte.
4. Navesti odgovarajuću šifru pretežne djelatnosti.
5. Izabrati odgovarajući od ponuđenih modaliteta odgovora – *moгуće je zaokružiti samo jedan modalitet, imajući u vidu sljedeće:*
  - *Dioničko društvo je društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na dionice*
  - *Komanditno društvo je društvo u kojem jedan ili više članova odgovara za obaveze društva neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom (komplementari), a jedan ili više članova odgovara za obaveze društva samo do iznosa njihovih uloga upisanih u sudski registar (komanditori)*
  - *Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću je društvo najmanje dva lica koja su neograničeno solidarno odgovorna za obaveze društva*
  - *Društvo sa ograničenom odgovornošću je društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na udjele*
  - *Ustanova se osniva za obavljanje djelatnosti obrazovanja, nauke, kulture, fizičke kulture, zdravstva, dječije zaštite, socijalne zaštite, socijalne sigurnosti i drugih djelatnosti utvrđenih zakonom, ako cilj obavljanja djelatnosti nije sticanje dobiti. Ustanova ima svojstvo pravnog lica. Za obavljanje javne službe osniva se javna ustanova.*
  - *Javno preduzeće jeste preduzeće (pravno lice upisano u sudski registar kao privredno društvo, odnosno javno preduzeće definisano kao takvo posebnim propisom) koje obavlja djelatnosti od javnog društvenog interesa (energetika, komunikacije, komunalna djelatnost, upravljanje javnim dobrima i druge djelatnosti od javnog društvenog interesa), a zapošljava najmanje 50 radnika, kao i preduzeće u kojem općina, grad, kanton ili Federacija Bosne i Hercegovine ima udio u vlasništvu u iznosu od najmanje 50% plus jedna dionica odnosno udio nezavisno od toga kojom se djelatnosti bavi.*
  - *Poslove uprave iz nadležnosti BiH obavljaju: ministarstva, upravne organizacije kao samostalne upravne organizacije, upravne organizacije u sastavu ministarstva, kao i druge institucije BiH osnovane posebnim zakonom ili kojima je posebnim zakonom povjereno obavljanje poslova uprave. Rad organa uprave je javan.*
  - *Udruženje je svaki oblik dobrovoljnog povezivanja tri ili više fizičkih ili pravnih lica, u svim kombinacijama, radi unapređenja i ostvarivanja nekog zajedničkog ili općeg interesa ili cilja, u skladu sa Ustavom i zakonom, a čija osnovna svrha nije sticanje dobiti. Termin Ujedinjenih nacija za neprofitnu organizaciju koju ne finansira i ne kontroliše u potpunosti vlada i koja promovise dobrobit ljudi na neprofitnoj osnovi. Kada postoji samo u jednoj zemlji, smatra se nacionalnom NVO, a kada postoji u više zemalja u regionu smatra se regionalnom NVO.*
  - *Zanatstvo je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registrovanih privrednih i drugih djelatnosti u osnovnom i dopunskom zanimanju zanatlije u skladu sa članom 4. ovoga zakona sa svrhom postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.*
6. Izabrati odgovarajući od ponuđenih modaliteta odgovora – *moгуće je zaokružiti samo jedan modalitet, imajući u vidu sljedeće:*
  - *Državno preduzeće je preduzeće čiji je osnovni kapital u većinskom državnom vlasništvu.*
  - *Privatno preduzeće je preduzeće čiji je osnovni kapital u većinskom privatnom vlasništvu.*
  - *Mješovito preduzeće je preduzeće čiji je osnovni kapital u zajedničkom državnom i privatnom vlasništvu, s tim da nije određeno u kojoj mjeri pripada državi, a u kojoj privatniku.*
  - *Zadružno preduzeće je preduzeće koje je nastalo udruživanjem zadrugara.*

7. Unijeti odgovarajuće podatke o zaposlenicima u momentu anketiranja Vašeg preduzeća/ustanove, imajući u vidu sljedeće:
- *Zaposlenik je fizičko lice koje u radnom odnosu lično obavlja određene poslove za poslodavca i po tom odnosu ostvaruje prava i obaveze shodno Zakonu o radu, propisom kantona, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.*
  - *Ugovorom o radu na neodređeno vrijeme zasniva se radni odnos na vrijeme čije trajanje nije unaprijed određeno.*
  - *Ugovorom o radu na određeno vrijeme zasniva se radni odnos na vrijeme čije je trajanje unaprijed određeno, a zaključuje se u slučajevima:*
    - *sezonskih poslova,*
    - *zamjene privremene odsutnosti zaposlenika,*
    - *rada na određenome projektu,*
    - *privremenog povećanja obima poslova,*
    - *i drugim slučajevima utvrđenim kolektivnim ugovorom.*
  - *Pripravnik je lice čiji je radno – pravni status kao i kod ostalih zaposlenika, s tim što je ugovor o radu sklopljen na određeno vrijeme do jedne godine ako zakonom nije drugačije određeno, a radi njegovog uvođenja u proces rada.*
  - *Volonter je lice koje nije u radnom odnosu, ali ima pravo na odmor u toku rada pod jednakim uslovima kao i zaposlenik. U slučaju volonterskog rada, poslodavac može primiti na stručno osposobljavanje za samostalan rad lice koje nema stručni ispit ili potrebno radno iskustvo za obavljanje radnih poslova, bez zasnivanja radnog odnosa.*
8. Unijeti znak X u odgovarajuću kolonu u tabeli – *moguće je izabrati samo jedan od ponuđenih modaliteta odgovora u tabeli.*
9. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali DA, unijeti odgovarajuće podatke u tabelu.
10. Opredijeliti se za jedan ili više ponuđenih odgovora.
11. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali DA, unijeti odgovarajuće podatke u tabelu.
12. Opredijeliti se za jedan ili više ponuđenih odgovora.
13. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali DA, opredijeliti se za odgovarajuće modalitete, imajući u vidu sljedeće:
- *Dokvalifikacija podrazumijeva dodatno obrazovanje radnika u svom zanimanju (kako nezaposlenog, tako i zaposlenog), kako bi udovoljio zahtjevima radnog mjesta i, u pravilu, traje do jedne godine.*
  - *Prekvalifikacija je proces obrazovanja u kojem lice stiče znanje, a i vještine, za drugo zanimanje u odnosu na postojeće zanimanje, ali u okviru istog ili višeg stepena obrazovanja.*
14. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali DA, unijeti odgovarajuće podatke u tabelu.
15. Opredijeliti se za jedan ili više ponuđenih odgovora.
16. Opredijeliti se samo za jednu opciju. Ako ste izabrali NE, zaokružite odgovarajući od ponuđenih modaliteta odgovora – *moguće je zaokružiti više modaliteta.*
17. Opredijeliti se za samo jednu opciju. Ako ste izabrali DA, zaokružite odgovarajući od ponuđenih modaliteta odgovora – *moguće je zaokružiti više modaliteta.*
18. Opredijeliti se za samo jednu opciju. Ako ste izabrali NE, zaokružite odgovarajući od ponuđenih modaliteta odgovora – *moguće je zaokružiti više modaliteta.*
19. Opredijeliti se za samo jednu opciju.
20. Vaši prijedlozi za poboljšanje usluga službe za zapošljavanje/biroa.

ZAHVALJUJEMO SE NA UČEŠĆU U ANKETI

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Javna ustanova "Služba za zapošljavanje
Kantona Sarajevo" - Sarajevo
SARAJEVO

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Establishment with public attorney "Canton
Sarajevo employment agency" - Sarajevo
SARAJEVO

Broj: 05/1-3031/11
Sarajevo, 01 JUL 2011. godine

Na osnovu člana 16 Statuta JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo" - Sarajevo,
(broj 05/1-3306/08 od 22.05.2008.godine), Upravni odbor Javne ustanove "Služba za zapošljavanje
Kantona Sarajevo"- Sarajevo je na sjednici održanoj 24.06.2011. godine, d o n i o

ZAKLJUČAK

Usvaja se Informacija o ispitivanju tržišta rada na području Kantona Sarajevo u 2010.godini.

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA
M. Šamer Kalić, Mr. Sci.ecc

Sarajevo, Đoke Mazalića 3,
web-stranica: www.juszzks.com.ba; e-mail adresa: juszzks@bih.net.ba
Tel:++387 (33) 204-150, fax: 204-177, ISDN: 251-260; Matični broj: 4200304610003;
Poreski broj: 01079085; Žiro račun Raiffeisen bank d.d. BiH broj: 1610000027460032

Certifikat br. 44 100 081869

ZAKON**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ
SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA****Član 1.**

U Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/01) član 3. mijenja se i glasi:

"1. Nezaposlenom osobom, u smislu ovog zakona, smatra se osoba sposobna za rad koja nije u radnom odnosu a koja:

- nema registrirano privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ne ostvaruje dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu;
- nema registriran obrt;
- se ne bavi poljoprivrednom djelatnošću;
- nije uživalac penzije prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- nije redovan učenik ili student;
- ostvaruje prihod po bilo kom osnovu;
- aktivno traži posao.

2. Osobe iz stava 1. tač. a) i f) smatrać će se nezaposlenim ukoliko njihov prihod ne prelazi mjesečno 25% prosječne plaće u toku prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

3. Odredba stava 1. tačka c) primjenjivat će se od dana stupanja na snagu propisa koji reguliraju poljoprivrednu djelatnost."

Član 2.

Iza člana 3. dodaju se novi čl. 3.a i 3.b koji glase:

"Član 3.a

- Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:
  - se redovno javlja službi za zapošljavanje;
  - podnosi molbe poslodavcima ili daje oglase i javlja se na oglase i konkurse;
  - pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije.

Član 3.b

1. Služba za zapošljavanje prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u osnovnoj evidenciji ako ta osoba:

- zasnjuje radni odnos;
- odbije odgovarajući posao;
- bude zatečena na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju;
- registrira privredno društvo ili drugo pravno lice, odnosno ostvari dividendu po osnovu udjela u privrednom društvu ili drugom pravnom licu u visini određenoj u članu 3. stav 2. ovog Zakona;
- registrira obrt ili ostvari prihod po bilo kom osnovu u visini određenoj u članu 3. stav 2. ovog Zakona;
- počne se baviti poljoprivrednom djelatnošću;
- ispuni uvjete za penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- stupi na oduženje vojnog roka;
- stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, zaštitne ili vaspitne mjere u trajanju dužem od šest mjeseci;
- navršiti 65 godina života;
- odbije uključiti se u obrazovanje na istom stupnju stručne spreme koje je organizirala i snosi troškove služba za zapošljavanje u cilju povećanja njene mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;
- ne javi se službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
- ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla;
- odjavi se sa evidencije;
- primi novčanu naknadu u skladu sa članom 30.a ovog Zakona;
- postane redovan učenik ili student.

2. Osobe iz stava 1. ovog člana mogu se ponovo prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, osim u slučaju iz stava 1. tač. c) i l) ovog člana kada je rok za ponovno prijavljivanje šest mjeseci od dana prestanka vođenja u evidenciji.

3. Nadležna inspekcija rada dužna je obavijestiti nadležnu kantonalnu službu o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu ili pisane izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili o postavljenju."

Član 3.

Iza člana 4. dodaju se novi čl. 4.a, 4.b, 4.c i 4.d koji glase:

"Član 4.a

- Organi Federalnog zavoda su: Upravni odbor i direktor.
- Upravni odbor Federalnog zavoda ima 11 članova.
- Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada FBiH u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03 i 34/03).
- Predsjednik i članovi Upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.
- Direktora Federalnog zavoda imenuje i razrješava Vlada FBiH.

Član 4.b

- Federalni zavod ima savjetodavnu komisiju.
- Savjetodavna komisija nadležna je da Upravnom odboru Federalnog zavoda daje:
  - mišljenja u vezi sa razmatranjem politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja i preporuke u vezi sa programom zapošljavanja Federalnog zavoda koje usvajaju nadležni organi u Federaciji;
  - preporuke u vezi sa programom rada Federalnog zavoda na koji saglasnost daje Vlada FBiH;
  - mišljenja na rad Federalnog zavoda i preporuke u vezi sa poboljšanjem rada.

Član 4.c

Savjetodavnu komisiju iz člana 4.b ovog Zakona formira Upravni odbor Federalnog zavoda a čini je sedam članova i to po dva predstavnika sindikata i poslodavaca, te po jedan predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Privredne komore Federacije.

Član 4.d

Prilikom imenovanja organa Federalnog zavoda i formiranja savjetodavne komisije treba voditi računa o spolnoj zastupljenosti, u skladu sa odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03)."

Član 4.

U članu 8. stav 4. mijenja se i glasi:

"4. Službe za zapošljavanje iz stava 1. ovog člana nadležne su za:

- posredovanje u zapošljavanju;
- prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu;
- informiranje o mogućnosti zapošljavanja;
- saradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca;
- provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti;
- izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva;
- donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano;
- druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima."

Iza stava 4. dodaju se st. 5. i 6. koji glase:

"5. Služba za zapošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje osnovne djelatnosti službe za zapošljavanje.

6. Služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada."

Član 5.

Član 13. se briše.

Član 6.

Član 29. mijenja se i glasi:

"1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

"2. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.

"3. Kao vrijeme provedeno na radu iz stava 1. ovog člana smatra se vrijeme obaveznog osiguranja prema propisima koji reguliraju sistem poreza i obaveznih doprinosa."

Član 7.

Član 30. mijenja se i glasi:

"1. Vršinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

"2. Novčana naknada iz stava 1. ovog člana isplaćuje se nezaposlenoj osobi:

- a) 3 mjeseca ako je provela na radu od 8 mjeseci do 5 godina;
- b) 6 mjeseci ako je provela na radu od 5 do 10 godina;
- c) 9 mjeseci ako je provela na radu od 10 do 15 godina;
- d) 12 mjeseci ako je provela na radu od 15 do 25 godina;
- e) 15 mjeseci ako je provela na radu od 25 do 30 godina;
- f) 18 mjeseci ako je provela na radu od 30 do 35 godina i
- g) 24 mjeseca ako je provela na radu više od 35 godina.

"3. Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog sticanja ovog prava u vrijeme provedeno na radu, prema članu 29. ovog Zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.

"4. Nezaposlenoj osobi kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim zaposlenjem prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovo ostala nezaposlena, osim iz razloga utvrđenih u članu 36. ovog Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za preostalo vrijeme, ako je to za nju povoljnije."

Član 8.

Iza člana 30. dodaje se novi član 30.a koji glasi:

"Član 30.a

"1. Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu zavisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu, prema članu 30. ovog Zakona, radi samostalnog ili sa drugom osobom obrazovanja, privrednog društva, radnje ili drugog oblika obavljanja samostalne djelatnosti.

"2. Nezaposlena osoba kojoj je naknada isplaćena u skladu sa stavom 1. ovog člana ne može se prijaviti službi za zapošljavanje prije isteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.

"3. Nezaposlena osoba kojoj je novčana naknada isplaćena u skladu sa stavom 1. ovog člana može ponovo steći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete iz člana 29. ovog Zakona."

Član 9.

U članu 31. stav 2. mijenja se i glasi:

"2. Penzijsko i invalidsko osiguranje osigurava se nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju do tri godine penzijskog staža do sticanja uvjeta za starosnu penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju."

Stav 3. se briše.

Član 10.

Član 33. mijenja se i glasi:

"1. Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana odjavljivanja obrta ili djelatnosti.

"2. Nezaposlena osoba koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stava 1. ovog člana, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzročio propuštanje roka.

"3. Pod opravdanim razlogom iz stava 2. ovog člana smatra se privremena spriječenost za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju.

"4. Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz st. 1. i 2. ovog člana.

"5. Ako nezaposlena osoba podnese zahtjev nakon roka iz st. 1. i 2. ovog člana novčana naknada joj pripada od dana podnošenja zahtjeva pa do isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu.

"6. Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na osnovu ovog Zakona."

Član 11.

U članu 34. st. 2. i 3. se briše.

Član 12.

U članu 35. stav 1. mijenja se i glasi:

"1. O primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti rješanjem odlučuje služba za zapošljavanje."

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

"4. Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno."

Član 13.

Član 38. mijenja se i glasi:

"1. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi prekida se:

a) za vrijeme odsluženja odnosno dosluženja vojnog roka,

b) u toku izdržavanja kazne zatvora duže od šest mjeseci.

"2. Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi nastavlja se za ostatak perioda do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi službi za zapošljavanje u roku od 30 dana po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida."

Član 14.

Član 44. mijenja se i glasi:

"Nezaposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim Zakonom ako je:

a) propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje;

b) dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva;

c) ispunjen jedan od uvjeta iz člana 3.b ovog Zakona;

d) postupila suprotno članu 39. ovog Zakona."

Član 15.

U članu 47. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

"2. Sredstva Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje mogu se koristiti za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za realizaciju programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba."

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 16.

U članu 52. stav 2. mijenja se i glasi:

"Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu Federalnom ministarstvu sa podacima o finansijskom poslovanju."

Član 17.

Federalni zavod dužan je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona formirati savjetodavnu komisiju iz člana 3. ovog Zakona.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18.

1. Dug po osnovu dospjelih a neuplaćenih doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti može se izmiriti u skladu sa ugovorom

V - NADLEŽNOST I ODGOVORNOST PREMIJERA I ČLANOVA VLADE KANTONA

Član 17.

Premijer rukovodi radom Vlade Kantona i odgovoran je za njen rad, osigurava jedinstvo u izvršavanju poslova iz nadležnosti Vlade Kantona, ostvaruje saradnju sa drugim organima i usmjerava djelovanje Vlade Kantona kao cjeline i članova Vlade Kantona pojedinačno, te vrši i druge poslove utvrđene ustavom.

Premijer potpisuje akte Vlade Kantona.

Član 18.

Članovi Vlade Kantona mogu pokrenuti inicijative za donošenje zakona i drugih propisa iz nadležnosti Vlade Kantona, predlagati razmatranje i pretresanje pojedinih pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, predlagati utvrđivanje stavova Vlade Kantona i imaju druga prava i dužnosti utvrđena ustavom i zakonom.

Član 19.

Članovi Vlade Kantona su odgovorni i za zastupanje i provođenje zaključaka Vlade Kantona u poslovima koje im Vlada Kantona povjeri, kao i za blagovremeno pokretanje inicijative za rješavanje pitanja u okviru zadataka koje im je povjerila Vlada Kantona ili premijer.

Član 20.

Članovi Vlade Kantona određeni da učestvuju u radu drugog organa i tijela dužni su postupati u skladu sa ovlaštenjima, smjernicama i stavovima Vlade Kantona.

Članovi Vlade Kantona su dužni svoju aktivnost ostvarivati tako da, pored poslova za koje su lično zaduženi, prate i pitanja iz djelokruga Vlade Kantona za koja nisu lično zaduženi i da svojim prijedlozima i mišljenjima doprinose odgovornom, zakonitom i efikasnom radu Vlade Kantona.

VI - SEKRETAR VLADE KANTONA

Član 21.

Sekretar Vlade Kantona prema uputstvima premijera i Vlade u skladu sa Poslovníkom, stara se o pripremanju sjednice Vlade i dostavljanju materijala potrebnih za rad Vlade i njenih radnih tijela, pomaže premijeru u vršenju njegovih prava i dužnosti u vezi sa organizacijom i pripremanjem sjednica Vlade i izvršavanju zaključaka Vlade, obezbjeđuje radnim tijelima Vlade pomoć i saradnju stručnih i drugih službi i vrši i druge poslove u vezi s radom Vlade koje mu povjeri premijer.

Sekretar Vlade je naredbodavac za izvršenje finansijskog plana Vlade.

VII - AKTA VLADE KANTONA

Član 22.

Vlada Kantona u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih ustavom donosi uredbе, odluke, rješenja i zaključke.

Član 23.

Izuzetno za vrijeme trajanja ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti kada postoji objektivna nemogućnost da se sazove Skupština Kantona, Vlada može donositi i propise iz nadležnosti Skupštine Kantona.

Propisima iz stava 1. ovog člana ne mogu se staviti van snage prava i slobode utvrđene ustavom i drugim propisima.

Propise iz stava 1. ovog člana Vlada će dostaviti Skupštini na potvrdu čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Član 24.

Uredbom se uređuju najvažnija pitanja iz nadležnosti Vlade Kantona, bliže uređuju odnosi za provođenje zakona, obrazuju stručne i druge službe Vlade Kantona i utvrđuju načela za unutrašnju organizaciju organa uprave Kantona.

Odlukom se uređuju pojedina pitanja ili propisuju mjere Vlade Kantona, daje saglasnost ili potvrđuju akta drugih organa ili organizacija i odlučuje o drugim pitanjima o kojima se ne odlučuje uredbom.

Rješenjem se odlučuje o imenovanjima i razrješenjima, kao i o drugim pojedinačnim pitanjima iz nadležnosti Vlade Kantona.